

ОБЯСНИТЕЛНА ЗАПИСКА КЪМ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ КЪМ 31.12.2022 ГОДИНА НА ОБЩИНА ВЕЛИКО ТЪРНОВО

Община Велико Търново е създадена с Указ № 2295 от 22.12.1978 година за определяне седалищата и състава на общините в Народна Република България. Предвид големината на населеното място и важността му като исторически и административен център не се предвижда промяна в статута на общината в обозримо бъдеще.

Община Велико Търново изготвя годишния си финансов отчет в съответствие със Заповед № ЗМФ-1338 от 22.12.2015 година и съдържа следните елементи : баланс, отчет за приходите и разходите, отчет за касовото изпълнение на бюджета , сметките за средствата от европейския съюз и сметките за чужди средства и приложение, което съдържа пояснения за прилаганата счетоводна политика; подлежаща на оповестяване допълнителна информация за състоянието и изменението на активи, пасиви , приходи и разходи и задбалансови позиции, съгласно съответните указания и стандарти, издавани по реда на чл.164, ал.1 и 3 и чл. 170 от ЗПФ; информация за изпълнението на показателите по бюджета и сметките от средствата от Европейския съюз, включително и предоставяне на агрегирана информация за касовите разходи по функции и групи, съгласно единната бюджетна класификация и по политики и програми, доколкото информацията в такива разрези не се съдържа в отчетите по точка 1.3. или не е публикувана отделно.

Счетоводният баланс е изготвен в двустранна форма. Информацията в него е предоставена съобразно Закона на счетоводството, Националните счетоводни стандарти, Сметкоплан на бюджетните организации, Счетоводната политика и индивидуалния сметкоплан на Община Велико Търново, Единната бюджетна класификация за 2022 година и всички нормативни документи , отразяващи икономическата дейност на Община Велики Търново.

Няма съществени промени в прилаганата счетоводна политика на Община Велико Търново спрямо тази от предходната година.

Балансът е изготвен за трите отчетни групи I „Бюджет“, II „Сметки за средства от Европейския съюз“ и III „Други сметки и дейности“. Кметът на Община Велико Търново е одобрил годишния финансов отчет за 2022 година на 22.02.2023г.

При отчитане на стоково-парични потоци в Община Велико Търново се прилага двустранна форма на счетоводно записване. При изготвянето на годишния счетоводен отчет към 31.12.2022 година е спазено изискването за обвързка между крайните салда от предходния период и началните салда за текущия.

В консолидирания счетоводен отчет към 31.12.2022 година са намерили място счетоводните отчети на тридесет и девет второстепенни разпоредители , от които на делегирани бюджети са 21 училища, общинско общежитие „Кольо Фичето“ , Регионален исторически музей Велико Търново, ХГ „Борис Денев“ и РБ „П.Р.Славейков“. През отчетния период няма новосформирани и закрити разпоредители.

Субсидирани за текуща дейност са четиридесет и една организации с нестопанска цел /читалища/, предоставя се и трансфер на МДГ „К.Кисимов“

Сравнимостта на информацията в отчета за касовото изпълнение на бюджета, сметките за средства от европейския съюз и сметките за чужди средства и информацията от оборотната ведомост на различните отчетни групи позволява да се правят анализи в различни разрези.

Например от Оборотната ведомост на Община Велико Търново към 31.12.2022 г., можем да получим информация за размера на събраните местни данъци за деветмесечието на годината – от крайното салдо на сметка 7011 *Касови приходи от данъци, мита, митнически такси и осигурителни вноски* - **16 774 526,16** лв. От отчета можем да получим информация за размера на събраните данъци по видове:

§§ 0103	окончателен годишен (патентен) данък и данък върху таксиметров превоз на пътници – 234 358 лв.
§§1301	данък върху недвижими имоти – 6 136 156 лв.
§§1302	данък върху наследствата – 1 845 лв.
§§1303	данък върху превозните средства - 4 655 931 лв.
§§1304	данък при придобиване на имущество по дарения и възмезден начин - 5 558 743 лв.
§§1308	туристически данък - 187 484 лв.;
§§ 2000	други данъци – 10 лв.

Крайното салдо на сметка 7041 *Касови приходи от такси и лицензии с данъчен характер* е **8 579 900,63** лв. От отчета можем да получим информация за размера на събраните такси и лицензии с данъчен характер по видове:

§§2707	за битови отпадъци – 8 572 456 лв.
§§2717	за притежаване на куче - 7 445 лв.

Постъпленията от други такси в бюджета на общината, съгласно разшифровката на § 27-00 *Общински такси* са:

2701	за ползване на детски градини – 88 661 лв.
2702	за ползване на детски ясли и други по здравеопазването – 122 536 лв.
2704	за ползване на домашен социален патронаж и други общински социални услуги - 372 867 лв.
2708	за ползване на общежития и други по образованието - 49 405 .
2710	за технически услуги - 435 330 лв.
2711	за административни услуги – 275 505 лв.
2715	за откупуване на гробни места - 17 537 лв.
2729	други общински такси - 41 811 лв.

Нов момент през 2022 година е пълното освобождаване на родителите от заплащане на такси за издръжката на децата в детските градини и детските ясли, считано от 01.04.2022 година. В тази връзка с Решение №897/31.03.2022 година на ВТОС е отменен Раздел II „Такси за ползване на детски ясли и детски градини“ чл.23 от Наредбата за определянето и администрирането на местните такси и цени на услуги на територията на Община Велико Търново. За потребителите на детската млечна кухня продължава да се събира такса.

Във връзка с отпадането на таксите за ползване на детски градини и таксите за дейности по хранене на децата в задължителното предучилищно образование извън финансираното от държавата от 01.04.2022 г., по бюджета на Община Велико Търново са разпределени средства по норматив за издръжка на дете в общинска детска градини

или общинско училище в размер на 650 лева, включващ и компенсиране отпадането на съответните такси по ЗМДТ. С предоставените средства се финансират разходи за издръжка на дейностите в съответните групи за предучилищно образование.

Във връзка с промяната на ЗМДТ за отпадане на таксите за ползване на детски ясли и детски кухни от 1 април 2022 г. и поемането на издръжката им като държавна отговорност, с РМС № 50 от 2022 г. е въведен норматив за издръжка на дете в детска ясла, включващ и компенсиране отпадането на съответната такса по ЗМДТ в размер на 1125 лв. за дете.

Счетоводни сметки и параграфи , при които можем да търсим пълно съответствие са:

Счетоводна сметка	Крайно салдо - кредит	Параграф	Отчет към 31.12.2022г.
7140 Приходи от продажба на НДА	27 740 29 лв.	§§ 40-30 приходи от НДА	27 740 лв.
7411 Получени текущи помощи и дарения в страната	87 537,62 лв.	§§ 45-01 текущи дарения, помощи и други безвъзмездно получени суми от страната	87 538 лв.
7411 Получени капиталови помощи и дарения в страната	30 295.00 лв.	§§ 45-03 капиталови помощи и дарения от страната	30 295 лв.

В други случаи не може да се търси пълно съответствие между счетоводна сметка и приходен параграф. Най-честите причини са :

1. Сумата, отнесена по съответния параграф в отчета за изпълнението на бюджета е по-голяма от стойността на кредитното салдо на счетоводната сметка с размера на начисления данък върху добавената стойност, който е отнесен по сметка 4511 *Разчети за данък върху добавената стойност*.
2. Стойността на кредитното салдо на счетоводната сметка е по-голяма от сумата на съответния параграф, когато имаме начислени, но не събрани към момента вземания.
3. Начислени приходи за годината, съгласно т. 49.1.2. от ДДС 20/14.12.2004 г.

Всички или някои от тези зависимости могат да бъдат установени при съпоставяне на сметка 7110 *Приходи от продажби на услуги* и §§ 24-04 *нетни приходи от продажби на услуги*, сметка 7121 *Приходи от наеми на имуществ* и §§24-05 *приходи от наеми на имуществ*, сметка 7131 *Приходи от продажби на земи и, гори и трайни насаждения* и §§ 40-40 *приходи от продажби на земи и други*.

Пълно съвпадение между салдата по сметки от раздел 6 „Сметки за разходи“ и разходните параграфи имаме в следните случаи:

Счетоводна сметка	Крайно салдо - кредит	Параграф	Отчет към 31.12.2022 г.
6221 Разходи за лихви по банкови заеми в страната	7 180,59 лв.	§§22-21 лихви по заеми от други банки в	7 180 лв.

		<i>страната</i>	
6224 Разходи за лихви по други заеми в страната	6 001,09 лв.	§§ 22-24 разходи за лихви по други заеми в страната	6 001 лв.

Община Велико Търново отговаря на принципа на действащо предприятие, съгл. чл. 26 , ал.1, т. 1 от Закона за счетоводството и ще остане такова в предвидимо бъдеще. Въпреки усложнената икономическа обстановка – увеличените строителни материали, енергоносители и др., общината ще запази обема на своята дейност . Община Велико Търново не планира закриване на второстепенни разпоредители с бюджет. Бюджетната организация текущо покрива кредити, възнаграждения, осигуровки и помощи за домакинствата. Бюджетната организация е в състояние да спазва условията по договори за заем. Община Велико Търново спазва пет от шесте показателите за финансова дисциплина, съгласно чл.130 а от Закона за публичните финанси. Единствено наличните към края на годината поети ангажименти за разходи по бюджета на общината надвишават 50 на сто от средногодишния размер на отчетените разходи за последните 4 години с 6,5%л Общината изпълнява пълноценно функциите си на управление на местната власт.

Община Велико Търново е получила дарения , както следва:

- Текущи парични дарения от страната на обща стойност 82 385,62 лв., от които 9 000,00 лв. в общинска администрация , 31 974,89 лв. в Дирекция „Образование, младежки дейности и спорт“ и 46 562,73 лв. в Дирекция „Култура, международни дейности и проекти“;
- Капиталови парични дарения в страната на обща стойност 30 295,00 лв., които са за изграждане на оркестрина в парк „Дружба“
- Текущи дарения в натура от страната на обща стойност 296 343,45 лв., от които в общинска администрация 118 245,00 лв. за текущ ремонт на пространството в парк „Дружба“ и 5 500,00 лв – инвестиционен проект за ремонт и реставрация на църквата „Свети Димитър“; 49 722,29 лв.в Дирекция „Образование, младежки дейности и спорт“, 108 034,69 лв. в Център за социални услуги; 718,94 лв. –в Дирекция „Култура, международни дейности и проскти“
- Капиталови дарения в натура от страната - 412 053,49 лв., от които в общинска администрация 219 742,25 лв. водопроводи на територията на общината, 27 688,00 лв. дарения за Дирекция „Култура, международни дейности и проекти“ и 8 280 автомобил Фолксваген с регистрационен № ВТ0312КС за Домашен социален патронаж; 54 097,10 лв. в Дирекция „Образование, младежки дейности и спорт“, 3 630,00 лв. в Център за социални услуги и 98 616.14лв. в Дирекция „Култура, международни дейности и проекти“

Към 31.12. 2022 г. Община Велико Търново е получила от централния бюджет 85 318 009,82 лв. Тази информация може да бъде получена по кредитното салдо на сметка 7511 *Касови трансфери от/за централния бюджет* и от §§31-00 *Трансфери между бюджета на бюджетната организация и ЦБ /нето/*. Получените трансфери от ЦБ по видове, са както следва:

§§ 3111   обща субсидия и други трансфери за държавни дейности от ЦБ за общини (+) 74 285 415. Наблюдавано увеличение спрямо същия период на 2021 г – 20,40% , което е следствие на увлечение на стандартите за делегирани държавни дейности, както и на въвеждането на нови стандарти,

	компенсиращи отпадането на общинските такси за ползване на детски градини и детски ясли по ЗМДТ.
§§3112	обща изравнителна субсидия и други трансфери за местни дейности от ЦБ за общини (+) 3 127 000 лв. Наблюдавано увеличение спрямо същия период на 2021 г – 38,07%
§§3113	получени от общини целеви субсидии от ЦБ за капиталови разходи (+) 3 371 851 лв. Наблюдавано увеличение спрямо същия период на 2021 г – 108,47%
§§3118	получени от общини трансфери за други целеви разходи от ЦБ чрез кодовете в СЕБРА 488 001 xxx-х (+) 3 150 770. Наблюдаваното намаление спрямо същия период на 2021 г – 8,13%
§§3120	възстановени трансфери за ЦБ (-) 229 248
§§3128	получени от общини трансфери за други целеви разходи от ЦБ чрез кодове в СЕБРА 488 002 xxx-х (+) 1 612 222. Наблюдавано увеличение спрямо същия период на 2021 г – 57,10%

Със средствата по §§ 31-18 *получени от общини целеви трансфери от ЦБ чрез кодовете в СЕБРА 488 001 xxx* са финансирани следните обекти:

Съгласно ПМС 212/29.07.22 г. са предоставени 1 255 082 лв. за реконструкция на сграда ПМГ „Васил Друмев“ за осигуряване на едноменен режим на обучение;

Съгласно ПМС 188/21.07.2022 г. – 87 734,00 лв. за възстановяване на сграда на НЧ „Народна просвета“-1874“ в УПИ VIII, кв. 22-А, с. Ресен;

Съгласно ПМС 188/21.07.2022 г. – 431 141,00 лв. за възстановяване сграда на читалище „Надежда 1869“ – исторически паметник на културата, гр. Велико Търново;

Съгласно ПМС 269/07.09.2022г. – 99 966,00 лв. за основен ремонт спортни площадки ОУ „Св. Патриарх Евтимий“ и 93 593,00 лв. за основен ремонт спортни площадки ОУ „Петко Рачев Славейков“

Други средства: 639 749,00 - трансформирана целева субсидия за капиталови разходи в текущ ремонт на улици на територията на общината; 355 668,00 лв. – за провеждане на парламентарни избори и други.

В §§ 31-20 „Възстановени трансфери за Централния бюджет“ са отразени средствата възстановени в централния бюджет на обща стойност 229 248 лв., от които 208 993 лв. по два обекта за почистване на р.Янтра от ПМС № 63/26.04.2018г.

Получените и предоставени трансфери са отразени в § 61-00 *Трансфери между бюджети (нето)*, §62-00 *Трансфери между бюджети и сметки за средства от ЕС (нето)* и § 64-00 *Трансфери от/за предприятия и други лица, включени в КФП.*:

§§	СУМА	ИЗТОЧНИК
	2 878 284 лв.	Трансфер от Агенция за социално подпомагане към Министерството на труда и социалната политика. Средствата са за предоставяне на социални услуги „Обществена трапезария“, „Лична помощ“ и „Приемна грижа“
	127 918 лв.	Трансфери по проекти на училища за провеждане на

	олимпиади и командировки.
242 500 лв.	Трансфери предназначени за Регионална библиотека „П.Р.Славейков“, „Регионален исторически музей – Велико Търново“ и ХГ „Борис Денев“;
4 084 лв.	Трансфер от Централна изборителна комисия. Средствата са предназначени за възнаграждения на членовете на ОИК
4 102 лв.	Трансфери от общините Горна Оряховица, Елена, Златарица и Златарица, които представляват отчисления по чл. 60 от Закона за управление на отпадъците;
8 225 лв.	Трансфер от Община Павликени. Средствата са за извършено археологическо наблюдение в РИМ Велико Търново
199 312 лв.	Трансфер от Министерство на младежта и спорта за обект : „Спортивно стрелбище, находящо се в Спортивно училище „Георги Живков“, гр. Велико Търново
3 141 026 лв.	<p>Трансфер от Министерство на регионалното развитие и благоустройство за обект „ Укрепване на свлачище № VTR 04.20242.07 - за обект „Укрепване на свлачище №VTR 04.20242.07 на път VTR1010/I-5/ о.п. Дебелец-жп гара Дебелец- В.Търново, кв. „Чолаковци- В.Търново, ул. „Сан Стефано“ /GAB3110/“ – 68 000 лв. ;</p> <p>- за обект „Укрепване на свлачище №VTR 04.10447.02.02 , ул. „Опълченска“ (в района на Радиозавода“), гр. Велико Търново – 72 000 лв.;</p> <p>- за обект „Укрепване на свлачище №VTR 04.10447.02.01 , ул. „Опълченска“ (в района на Радиозавода“), гр. Велико Търново – 68 000 лв.;</p> <p>- Строителство и реконструкция на ВиК инфраструктура в гр. Велико Търново в размер на 2 460 266 лв. по подобекти :</p> <p>Подобект 1: „Строителство и реконструкция на канализационен колектор, напорен тръбопровод по ул. Опълченска, гр. Велико Търново“;</p> <p>Подобект 2: „Строителство и реконструкция на водопроводни и канализационни по колектори по ул. „Геодосий Търновски“, ул. „Димитър Найденов“, и ул. „Сливница“- гр. Велико Търново“</p> <p>Подобект 3: „ Строителство и реконструкция на уличен водопровод по ул.“ Ксилифорска“, гр. Велико Търново;</p>
6 605 451 лв.	ВСИЧКО ПО §§ 61-01
-272 500 лв.	Предоставен трансфер на Министерството на здравеопазването за държавна психиатрична болница, с. Церова Кория за осъществяване на дейността на Центъра за настаняване от семеен тип на лица с психични разстройства , с. Церова Кория
-89 400 лв.	Предоставени средства на МДТ „Константин Кисимов“, Министерство на Културата;
-74562 лв.	Предоставен трансфер на държавните училища за

		компенсации за транспорт на ученици. Средствата са получени от Министерство на финансите.
	-1 650 лв.	Предоставен трансфер от Община Велико Търново на държавните училища за подготовка и произвеждането на изборите за народни представители
	-438 112.лв.	ВСИЧКО ПО §§ 61-02
61-05 – Трансфер от МТСП	169 068 лв.	Трансфери във връзка с програмите за осигуряване на заетост;
	169 068 лв.	ВСИЧКО ПО §§ 61-05
	6 336 407 лв.	Всичко по §61-00

Към 31.12.2022 година Община Велико Търново е получила от ПУДООС – 78 442 лв.

Предоставените и получени трансфери в лева получават счетоводен израз чрез сметка **7522 Касови трансфери от/за бюджети на бюджетни организации от подсектор "Централно управление"** , сметка **7524 Касови трансфери от/за общински бюджети** .

По дебита на сметка **7532 Касови трансфери от/за сметки за средства от Европейския съюз на бюджетни организации от подсектор "Централно управление"** са отразени платените от Община Велико Търново финансови корекции по приключили проекти на управляващия орган.

По сметка **7534 "Касови трансфери от/за извънбюджетни сметки на общини"** е отразено собственото финансиране по проекти , финансирани с европейски средства.

Финансирането с кредити на второстепенните разпоредители от първостепенния разпоредител - община е отразено по сметка **7501 Вътрешни касови трансфери в лева**.

По сметка **4511 Разчети за данъка върху добавената стойност** е отразено състоянието на начисления и внесен данък върху добавена стойност за 2022г. Преведената сума за дължим данък добавена стойност на ТД на НАП – Велико Търново е отчетена в намаление на приходен **§§37-01 внесен ДДС**. Изпълнени са разпоредбите в точка 7.10 и т.7.11.2 на **ДДС 20/14.12.2004г.** за отнасяне на платения или получен данък добавена стойност към съответния приходен или разходен параграф. Ежемесечно се подават в НАП справки-декларации по ДДС в определения срок от Закона за данъка върху добавената стойност.

По сметка **4512 Разчети за приходите от стопанска дейност** е отразено състоянието на начисления и внесен данък по реда на Глава тридесет и трета от ЗКПО. Внесеният данък е отчетен и в намаление на приходен **§§37-02 внесен данък върху приходите от стопанска дейност на бюджетните предприятия**, в съответствие с т.7.12 от **ДДС 20/14.12.2004 г.** Годишната декларация за 2022 г. ще бъде подадени в срок.

Запазен е подходът на изписване на разходи при придобиване в отчетни групи /стопански области/ „БЮДЖЕТ” и „СЕС” на следните активи:

- ДМА в процес на придобиване
- Инфраструктурни обекти
- Активи с историческа и художествена стойност и книги
- Земи, гори и трайни насаждения

Съгласно т.19 от ДДС № 14 от 30.12.2013 г., прилежащите към сгради и съоръжения земи, също са отчетени балансово, но в отчетна група „Бюджет”. Стойността на тези земи е 24 542 442,70 лв. За сметка 2010 *Прилежащи към сгради и съоръжения земи*, се прилага общият ред на отчитане за група 20 - чрез директно отразяване на придобиването в съответните отчетни групи /стопански области/ - без да се ползват сметките от подгрупа 607 и без завеждане в отчетна група „ДСД” чрез сметка 7609.

През 2022 г. дълготрайните материални активи, намерили отражение в Раздел „А”, Група „I” в актива на баланса на Община Велико Търново за всички отчетни групи в абсолютна стойност са 506 017 364,85 лв.

Други промени в дебитните обороти на сметка 2031 „Административни сгради”, на сметка 2032 „Жилищни сгради” и 2039 „Други сгради” се дължи на осчетоводяването на Актовете за общинска собственост, която е актувана през текущия период; увеличаване стойността на сградите със стойността на извършените ремонти по инвестиционната програма и други.

Кредитният оборот по сметки 2031, 2032, 2039, 2041 и 2049, 2051, 2059 и 2060 изразява прехвърлените с вътрешен разчет суми по балансите на второстепенните разпоредители с кредити, разплатени от първостепенния разпоредител по инвестиционната програма; отписаните от баланса на общината сгради или част от тях в следствие на продажба.

При използването на сметка 2041 „Компютри и хардуерно оборудване” е съблюдаван принципа залегнал в ДДС № 20/14.12.2004 г., че когато стойността на цялата конфигурация надвишава минималния праг на същественост, съществените елементи /компютър и монитор/ се завеждат като ДМА, независимо, че тяхната индивидуална стойност може да е под минималния праг.

Възприетият праг на същественост на ДМА е 1 000 лева без ДДС с изключение на компютрите, чийто праг е 500,00 лв. без ДДС.

В Община Велико Търново в съответствие с Указанията дадени в ДДС № 05/30.09.2016 г и СС 4 Отчитане на амортизациите се начисляват амортизации на нефинансовите дълготрайни активи за деветмесечието на 2022 г.. Не са амортизират в съответствие с т.23 от ДДС № 05/30.09.2016 г. следните активи:

- а) земи, гори и трайни насаждения;
- б) активи с историческа и художествена стойност (включително музейни експонати);
- в) книги в библиотеките;
- г) активи в процес на придобиване;
- д) придобити и временно съхранявани от бюджетна организация нефинансови дълготрайни активи, които подлежат на разпределение/предоставяне/прехвърляне на други бюджетни организации, включително в рамките на първостепенната система/ДВУ/БАН;
- е) присти от държавен/общински орган за временно съхранение, управление и продажба (или друга реализация) на конфискувани, отнети и изоставени в полза на

държавата/общината нефинансови дълготрайни активи, включително придобити от държавата/общината такива активи на нейни длъжници в производството по несъстоятелност;

ж) нефинансови дълготрайни активи, които са в процес на реализация (включително и при ликвидация на съответните дейности и обособени звена);

з) трайно неупотребявани в дейността на бюджетната организация нефинансови дълготрайни активи (за срок от над една година) – при условие, че бюджетната организация изрично ги е идентифицирала и е изготвила реалистична обосновка за това. В случай, че активите започнат да се използват отново като нефинансови дълготрайни активи, за тях продължава (започва) да се начислява амортизация;

и) амортизируеми активи, които след реконструкция, преустройство и/или ремонт или в резултат на други събития са трансформирани в активи по буква „б“;

к) активи, за които с указание на МФ изрично е определено да не се амортизират, а да се прилага само обезценка (това положение не изключва възможността за съответните активи да се прилага модел на последваща преоценка, доколкото изрично не е определено друго с указания на МФ);

л) напълно амортизираните (до остатъчна стойност) активи, доколкото балансовата стойност не е увеличена чрез преоценка на актива или не е ревизирана в посока намаление оценката на бюджетната организация за остатъчната стойност на актива;

В Община Велико Търново е възприет линеен метод на амортизация.

Със Заповед № РД22-1971/09.11.2017 г. е сформирана работна група за определяне на полезния срок на годност на нефинансовите дълготрайни активи и на остатъчния срок на годност на придобитите такива преди 01.01.2017 г.

Същата работна група е определила и остатъчната стойност на нефинансовите дълготрайни активи по видове в процент спрямо отчетната стойност на актива. В съответствие с дадената възможност в Счетоводен стандарт 4 *Отчитане на амортизации* Община Велико Търново е възприела активите, за които остатъчната стойност е под 4 % включително да бъде игнорирана.

При прехвърляне на амортизируеми активи между бюджетни организации в рамките на системата на първостепенния разпоредител е възприет подхода на брутно отразяване на отчетната стойност на акумулираната амортизация.

Със Заповед № РД22-344/16.02.2021 г. е сформирана работна група за определяне на полезния срок на годност на нефинансовите дълготрайни активи и на остатъчния срок на годност на придобитите такива .

Начислените амортизации на дълготрайните амортизируеми активи в стопанска област „Бюджет“ на Община Велико Търново за периода 01.01.2022 – 31.12.2022 година възлизат на 8 780 950,48 лева. Акумулираната амортизация към 31.12.2022 година на същите активи е в размер на 43 793 290,78 лева.

Начислените през годината амортизации намират отражение в кредитните обороти на сметките от група 24 *Амортизация на дълготрайни материални активи* , а акумулираната амортизация намира отражение в крайните кредитни салда на сметките от същата група.

Дебитния оборот на сметките от подгрупа 603 *Разходи за амортизации* е в размер на 8 257 008,46 лв. Разликата между кредитния оборот на сметките от група 24 и дебитния оборот на сметките от подгрупа 603 са вследствие на: аналитично движение между партии в една сметка, поради преактуване на сгради общинска собственост и преместване на компютърни конфигурации ; корекции на начислена амортизация от

минали години ; прехвърлена амортизация на активи от/в стопанска област „Други сметки и дейности“; прехвърлена амортизация на активи в системата на Община Велико Търново

Начислените амортизации на дълготрайните амортизируеми активи в стопанска област „Други сметки и дейности“ на Община Велико Търново за периода 01.01.2022 – 31.12.2022 година възлизат на 8 045 281,77 лева. Акумулираната амортизация към 31.12.2022 година на същите активи е в размер на 42 183 938,59 лева.

Начислените през годината амортизации намират отражение в кредитните обороти на сметките от група 24 *Амортизация на дълготрайни материални активи* , а акумулираната амортизация намира отражение в крайните кредитни салда на сметките от същата група. Дебитния оборот на сметките от подгрупа 603 Разходи за амортизации е в размер на 7 830 274,06 лева. Разликата между кредитния оборот на сметките от група 24 и дебитния оборот на сметките от подгрупа 603 са вследствие на: корекции на начислена амортизация от минали години; Прехвърлена амортизация на активи от/в стопанска област „Бюджет“, прехвърляне на амортизация от партида в партида

Балансовата стойност на ДМА, които временно са изведени от употреба за всички отчетни области е 2 722 153,07 лв.

Балансовата стойност на ДМА, които не са въведени в употреба за всички отчетни области е 163 624,63 лв.

Отчетната стойност на напълно амортизираните ДМА по групи активи е, както следва:

Група „Сгради“ – 579 015,48 лв.;

Група „ Компютри, транспортни средства, оборудване“ – 1 510 142,61 лв.;

Група „ Стопански инвентар и други ДМА“ – 210 103,71 лв.

Група „Инфраструктурни обекти“ – 2 712 745,87 лв.

Отчетната стойност на нематериалните дълготрайни активи за всички отчетни области е 1 282 740,26 лв.

Новопридобитите през деветмесечието на 2022 години амортизируеми ДМА за всички отчетни области са на стойност 6 549 130,58 лв.

Балансовата стойност на НДА, които временно са изведени от употреба за всички отчетни области е 50,00 лв.

Отчетната стойност на напълно амортизираните НДА 109,80 лв.

Новопридобитите през 2022 години амортизируеми НДА са на стойност 775 678,38 лв.

Стойността на ДМА – чужда собственост към 31.12.2022 г. е 20 050 069,98 лв., от които в отчетна област „Бюджет“ – 10 245 638,34 лв., в отчетна група „СЕС“ – 0,00 лв. и в отчетна област „Други сметки и дейности“ – 9 804 431,64 лв.

Изпълнена е т.2.13. от ДДС 20/14.12.2004 г., материалните запаси, вложени в употреба да не се водят по баланса, а за целите на контрола да се отразяват задбалансово за тези на стойност над 120,00лв. и с изключенията посочени в счетоводната политика.

Незавършеното строителство в края на отчетния период в отчетна област „Бюджет“ възлиза на 1 413 753,03 лв., в отчетна област „СЕС“ – 62 780,28 лв. и в отчетна област „Други сметки и дейности“ на 10 513 154,55 лв. След извършена оценка на етапа, до който е достигнал процеса на придобиване за всеки обект по сметка 2071 „незавършено строителство“ са начислени разходи на база приблизителна счетоводна оценка на стойност 38 082,92 лв. за обекти: ул. „Камен Зидаров“, ул. „П.Тодоров“ и асфалтов пъмп-трак в кв. „Кольо Фичето“, циркова площадка.

Извършена е годишна инвентаризация на краткосрочните активи, пасиви, разчети и парични средства , съгласно Заповед на Кмета на общината № РД 22-1945/25.10.2022г.

Всички второстепенни разпоредители на Община Велико Търново също са извършили инвентаризации на основание на Заповеди на техните ръководители.

В резултат на годишната инвентаризация е извършено бракуване, съгласно заповед № РД22-2267/13.12.2022г. Бракуваните активи са отписани към 31.12.2022 г.

Извършен е преглед за преоценка на ДМА, НДА и материалните запаси , в резултат на което са направени счетоводни операции на стойност 21 280 лв.

Общината е застраховала сгради, автомобили и материални активи

В баланса на Община Велико Търново към 31.12.2022 г. е отразен собствения капитал на свързаните лица.

Търговски дружества, в които Община Велико Търново е едноличен собственик:

1. „ИНВЕСТСТРОЙ 92“ ЕООД със седалище : гр. Велико Търново, ул. „Росица“ № 1, участие на Община Велико Търново в търговското дружество – 100%;
2. „ОБРЕДНИ ДЕЙНОСТИ“ ЕООД със седалище: гр. Велико Търново, ул. „Беляковско шосе“ № 22, участие на Община Велико Търново в търговското дружество – 100%;
3. „ОРГАНИЗАЦИЯ НА ДВИЖЕНИЕТО, ПАРКИНГИ И ГАРАЖИ“ ЕООД със седалище: гр. Велико Търново, ул. „Цар Т. Светослав № 1а, участие на Община Велико Търново в търговското дружество – 100%;
4. „ЦАРЕВГРАД ТЪРНОВ“ ЕООД със седалище гр. Велико Търново, ул. „Христо Ботев“ № 5, участие на Община Велико Търново в търговското дружество – 100%;
5. „КОМПЛЕКСЕН ОНКОЛОГИЧЕН ЦЕНТЪР“ ЕООД със седалище гр. Велико Търново, ул. „Бузлуджа“ № 1, участие на Община Велико Търново в търговското дружество – 100%;
6. „МЕДИЦИНСКИ ЦЕНТЪР ЗА РЕХАБИЛИТАЦИЯ И СПОРТНА МЕДИЦИНА I“ ЕООД със седалище : гр. Велико Търново, ул. „Тодор Балина“ № 2, участие на Община Велико Търново в търговското дружество – 100%;
7. СБАЛПФЗ „Д-Р ТРЕЙМАН“ЕООД със седалище гр. Велико Търново, местност „Света гора“, участие на Община Велико Търново в търговското дружество – 100%;
8. ЦЕНТЪР ЗА КОЖНО-ВЕНЕРИЧЕСКИ ЗАБОЛЯВАНИЯ – ВЕЛИКО ТЪРНОВО“ ЕООД със седалище гр. Велико Търново, ул. „Бузлуджа“ № 1, участие на Община Велико Търново в търговското дружество – 100%;
9. „ЦЕНТЪР ЗА ПСИХИЧНО ЗДРАВЕ ВЕЛИКО ТЪРНОВО“ ЕООД със седалище : гр. Велико Търново, ул. „Бузлуджа“ № 1, участие на Община Велико Търново в търговското дружество – 100%;

Съвместно контролирани предприятия

Община Велико Търново няма участия в съвместно контролирани предприятия.

Асоциирани предприятия

1. „ЕВРОБАЗАР ВЕЛИКО ТЪРНОВО“ АД със седалище гр. Велико Търново, ул. „Трети март“ № 2-Б, участие на Община Велико Търново в търговското дружество 20%
2. „ПАЗАРИ – ВЕЛИКО ТЪРНОВО“ ООД със седалище гр. Велико Търново, бул България“ № 1, участие на Община Велико Търново в търговското дружество 49%

Миноритарно участие

1. „АРИЕЛ“ ООД със седалище гр. Велико Търново, участие на Община Велико Търново в търговското дружество 49%
2. „ВЕКТРА – ЦАРЕВЕЦ“ ООД със седалище гр. Велико Търново, ул. „Цар Тодор Светослав“ № 17, ет. 3, участие на Община Велико Търново в търговското дружество 12%
3. МОБАЛ „Д-Р СТЕФАН ЧЕРКЕЗОВ“ АД със седалище гр. Велико Търново, ул. „Нип“ 1, участие на Община Велико Търново в търговското дружество 14,65%
4. „ОБЩИНСКА БАНКА“ АД със седалище гр. София, район „Оборище“, ул. „Врабча“ № 6, участие на Община Велико Търново в търговското дружество 0,16119%

През 2022 година Община Велико Търново не е получила дивиденди от своите дружества, тъй като Великотърновския общински съвет е взел решения печалбата им за 2021 г. да не бъде разпределяна.

За активите предоставени за ползване на държавни институции общината е начислила операциите за приписани приходи, съгласно т.17.15.7. на ДДС 20/14.12.2004 г.

Начислени са и разходите за провизии на персонала, съгласно т.19.7. на ДДС 20/14.12.2004 г.

Начислени са приходите и разходите, отнасящи се за 2022 г. за случаите, когато ще бъдат фактурирани през 2023г., съгласно т.49.1. на ДДС 20/14.12.2004 г.

В края на годината са взети счетоводни записвания за неусвоените помощи и дарения, съгласно т.22.1 от ДДС 14/30.12.2013 г.

През отчетния период са начислени провизии за вземания на стойност 85 407,61 лв., сторнирани са такива на стойност 136 881,52. Към 31.12.2022г. начислените провизии за вземания възлизат на 130 730,03 лв. Вземанията от наематели съставляват най-големия относителен дял от провизраните такива.

Към 31.12. 2022 година Община Велико Търново има задължения в размер на 98 761,73 лв към „ФЛАГ“ ЕАД. Задължението е отразено в кредитното салдо на сметка 1993 *Текущ дял по дългосрочни заеми от небюджетни предприятия от сектор „Държавно управление“*. През 2022 година Община Велико Търново не е усвоявала кредити от „ФЛАГ“ ЕАД. Погасила е главница по кредит 1022/16.10.2018г. в размер на 174 000.00 лв.

Погашенията на заемите от „ФЛАГ“ ЕАД са отчетени в съответствие с т.21 от ДДС №5 от 02.09.2011г.

През 2022 година са усвоявани средства по договори за кредит с БАНКА ДСК АД и Регионален фонд за градско развитие №20039/03.12.2020г. и 20040/03.12.2020г. на обща стойност 214 236,69 лв., отразени по кредитния оборот на сметка 1623 „Дългосрочни заеми от банки в страната“ и сметка 1992 *Дългосрочни заеми от небюджетни предприятия от сектор „Държавно управление“* Общо задълженията към регионалния фонд за градско развитие към 31.12.2022г. възлиза на 302 653,56 лв., а към банка „ДСК“ ЕАД на 210 360,26 лв.

Кредитното крайно салдо по сметка 1621 „Краткосрочни заеми от банки в страната“, отразява задължението на Община Велико Търново към „Общинска банка“ АД по договор за револвиращ банков кредит № ВТ 08/18.09.2022г.

Обезпечаването на задълженията, за които общината е сключила договор за особен залог с Централния регистър на особените залози е отразен в сметка 9233 „Обезпечени задължения по реда на особените залози”.

Стойността на подписаните от Кмета на Община Велико Търново Записи на заповеди, издадени в съответствие с изискванията по ОП “Регионално развитие” и ОП „Околна среда” също намират отражение по сметка 9299 „Други кредитори по условия задължения”.

Задбалансовата отчетност за бюджетните показатели „поети ангажименти” и „нови задължения за разходи” в Община Велико Търново е организирана към 31.12.2022г. в съответствие с глава X от ДДС 14/30.12.2013 г. В отчетна група СЕС са канцелирани прекратени договори с ЕТ „Рекламна агенция – Анелия Минкова” от 10.01.2020г. с предмет „Информация и комуникация по проект – изработване и монтаж на билбордове и постоянни обяснителни табели, брошури, изработване и поставяне на метални стикери”, с „Мистрал 7” ООД от 16.07.2020 г. с предмет „Избор на изпълнител за изпълнение на Инженеринг – проектиране, строителство и авторски надзор по проект „Интегриран градски транспорт на град Велико Търново по обособени позиции: обособена позиция № 4 „Инженеринг на обект „Изграждане на буференг паркинг „Сержантско училище”, с „Планекс инфраструктура” ЕООД от 01.09.2021г. с предмет „Инженеринг – проектиране, строителство и авторски надзор на обект „Изграждане на кръгово кръстовище между улици „Христо Ботев”, „7-ми юли”, „Цар Т.Светослав” на обща стойност 567 513,00 лв.

Сумата на поетите ангажименти за капиталови разходи през 2022г. за всички отчетни области възлиза на 28 587 628 лв.

Извършен е анализ на просрочията . Те са отразени задбалансово по сметки 9913 *Просрочени вземания от клиенти*, чийто размер към 31.12.2022 г. е 53 180,79 лв. , които са отразени и в §§ 24-04 , сметка 9915 – *Просрочени вземания от концесии и наеми* - 244 833,33 лв. , отразени в §§ 24-05 и 9919 *Други просрочени вземания* в размер на 28 704,64, отразени по §§27-00. Просрочените вземания са на дирекция “Образование, младежки дейности и спорт”, Център за социални услуги, Община Велико Търново, ОП “Реклама”, ДКС „Васил Левски“ и ОП „Спортни имоти”

Просрочените задължения към доставчици са отразени в сметка 9923 и са в размер на 1 387 159,45 лв. Те са на Център за социални услуги, Дирекция „Култура, туризъм и международни дейности”, Дирекция „Образование, младежки дейности и спорт”, Кметство Дебелец и общинска администрация.

Наличните средства вложени на депозити в Община Велико Търново към 31.12.2022г. са в размер на 819 550,97 лв.,от които:

- Депозит по банкова сметка разкрита, съгласно чл. 60, ал.2, т.2 от ЗУО на стойност 75 668,76 лв.;
- Два депозита в Общинска агенция за приватизация на стойност 743 882,21 лв., съгласно Решение на Общински съвет Велико Търново № 989/30.01.2014 г.

Друга отчетна група са сметки за средства от Европейския съюз на Община Велико Търново. Тук се включват разкритите банкови сметки в изпълнение на ДДС № 7/04.04.2008г., относно редът и начинът за предоставяне на общини на средствата на Националния фонд от структурните фондове на Европейския съюз и от Кохезионния фонд, както и на средствата на Разплащателната агенция към Държавен фонд „Земеделие” и тяхното отчитане .

В тази отчетна област са отразени като средства от Европейския съюз, средствата по програми за трансгранично, транснационално и междурегионално

сътрудничество; средства по секторни програми „Леонардо да Винчи“, „Еразъм“ и „Коменски“, въпреки че са постъпили по бюджетните сметки на бенифициентите, съгласно ФО № 2/11.02.2014 г.,

Остатъкът по банковите сметки за средства от Европейския съюз към 31.12.2022 г. е 658 944,34 лева .

Третата отчетна група – други сметки и дейности има наличност по банкови сметки към 31.12.2022 г. е 2 553 706,33 лв.

В тази отчетна група са заведени:

- Инфраструктурни обекти с отчетна стойност 153 183 939,42 лв и балансова – 111 167 820,84 лв.;
- Активи с историческа и художествена стойност и книги с отчетна стойност 66 168 552,47 лв. и балансова стойност 66 000 732,46 лв.;
- Земи, гори и трайни насаждения с отчетна стойност 54 350 760,33 лв. и балансова стойност 54 350 760,33 лв.

В счетоводния отчет информацията е представена честно, в съответствие със Закона за счетоводството, Националните счетоводни стандарти и специфичното законодателство в определените сфери.

С оглед прецизността при прочита на информацията във финансовия отчет км 31.12.2022г. Счетоводната политика за 2022 г. да се счита за неразделна част от обяснителната записка.

инж. ДАНИЕЛ ПАНОВ
КМЕТ НА ОБЩИНА ВЕЛИКО ТЪРНОВО

МАРИЯН МАРИНОВ
ДИРЕКТОР ДИРЕКЦИЯ „БЮДЖЕТ И ФИНАНСИ“

ДАНИЕЛА ДАНЧЕВА
ГЛАВЕН СЧЕТОВОДИТЕЛ

Изготвил:

Светозара Стефанова
Главен експерт „Бюджет“